

го спасѣвала отъ срамотната бѣсилница, заповѣдала само да го испроводатъ въ далечни Сибиръ на вѣчно преселение. Тоя неочѣкванъ ударъ на смалко щелъ да убие баща ми. Той изгубилъ своята обикновена твърдостъ, и неговата скѣрбъ (която била пѣма) са изливала въ горчиви жалби. „Какъ! повтарялъ той, като излизалъ изъ себѣ си. — Синътъ ми е земалъ участие въ намѣренията на Пугачова! Боже праведни, до какво сѣмъ доживѣлъ! Царицата го избавява отъ бѣсилницата! А отъ това нема мене ми става по-легко? Не наказанието е страшно: монятъ прадѣдъ е умрѣлъ на ешафотътъ, като защищалъ онова, което е почиталъ за свѣтина на сѣвѣстѣта си: баща ми пострада заедно съ Волински и съ Хрущева. Но единъ дворянинъ да измѣни на клѣтвата си, да са сжедини съ разбойниците, съ убийците, съ побѣгналите слуги!..... Голѣмъ срамъ за сичкиятъ нашъ родъ!...» Уплашена отъ неговото отчаяние, майка ми не смѣла да плаче при него, трудила са да му върне твърдостѣта, и говорила му за невѣрността на слуховете и за вѣтренността на хорските мнѣния. Баща ми билъ неутѣшимъ. Мария Ивановна са мъчила повече отъ сичките. Като била увѣрена, че азъ мога да са отърва, ако само поискамъ да направа това, то тя са усѣщала за истината и почитала себѣ си за виновница на монте нещастия. Тя скривала отъ сѣкого своите сѣзми и своите мъки, а въ това сѣщо време непрестанно измишляла начинъ, по който би могла да ма отърве. Една вечеръ баща ми сѣдѣлъ на канапето и преобръщалъ страниците на «Придворниятъ календаръ», но мислите му биле далечъ и четението не произвело на него своето обикновено дѣйствиe. Той си свирилъ единъ старъ маршъ. А майка ми мъччала, като плѣла рѣдлена фланела, и нейте сѣзми капале изрѣдко на ра-